

Вязмікін Сергій Анатолійович,
перший заступник начальника
Департаменту захисту економіки
Національної поліції України

СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Сучасний період розвитку України характеризується різноманітністю проблем, які потребують підвищеної уваги й оперативних рішень. Це проблеми оперативно-розшукової протидії злочинам під час здійснення державних закупівель, оскільки останніми роками бюджетна сфера дедалі більше привертає увагу організованих злочинних угруповань та корумпованого чиновництва, що почали використовувати їх як інструмент швидкого й безкарного злочинного збагачення. Стало вже чи не нормою, коли окремі чиновники вступають у відкриту конкуренцію з державою, фактично підмінюючи її. Протидія злочинам під час здійснення державних закупівель набула не лише економічного, а й соціально-політичного загальнодержавного характеру. Для успішної протидії таким злочинам необхідно знати способи їх учинення.

Найбільш поширеними способами вчинення злочинів у сфері здійснення державних закупівель є такі:

1) із боку замовників торгів:

здійснення закупівлі товарів, послуг без проведення процедури тендерних торгів;

2) із боку учасників процедури закупівлі:

надання неправдивої інформації з метою участі в процедурах закупівлі;

навмисне невиконання умов договору, унаслідок чого замовник зазнає збитків, оскільки на проведення нового тендеру не вистачає часу;

3) із боку замовників торгів та учасників процедури закупівлі:

підроблення тендерної документації, документації щодо придбання товарів, робіт і послуг у суб'єктів господарювання, з якими досягнуто злочинної змови, з метою проведення безтоварних фінансово-господарських операцій та привласнення бюджетних коштів;

створення фіктивної конкуренції, що зумовлює проведення фіктивних торгів шляхом залучення до участі в торгах «родинних» фірм, які подають різні за ціною тендерні пропозиції для формального дотримання процедури торгів;

проведення тендерів за високими цінами, монополістична змова учасників, просування на ринок лише «своїх» фірм, фіктивних фірм;

4) з боку службових осіб державних органів, які в межах їх повноважень здійснюють державний нагляд (контроль) у сфері закупівель:

виконання чи невиконання службовою особою в інтересах конкретних учасників тендерних торгів будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища з метою отримання винагороди;

службове підроблення, тобто внесення службовою особою до офіційних документів здійснення нагляду та контролю за проведенням тендерних торгів завідомо неправдивих відомостей, інше підроблення документів, а також складання й видача завідомо неправдивих документів в інтересах конкретних учасників тендерних торгів;

службова недбалість, тобто невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків щодо нагляду та контролю за дотриманням законності у сфері здійснення державних закупівель.